

TÜRKİYE'DEKİ TEKNOPARKLARIN KULLANDIKLARI SLOGANLARIN GÖSTERGEBİLİMSEL AÇIDAN İNCELENMESİ

SEMIOTIC EXAMINATION OF THE SLOGANS USED BY TECHNOPARKS IN TURKEY

Dr. Gökhan BAK

Milli Savunma Bakanlığı, gokhanbak2010@hotmail.com

ÖZET

Teknolojik ilerlemelerle birlikte Türkiye'de teknoparkların giderek arttığı görülmektedir. Teknoparklar sayesinde üniversitelerle işbirliği içerisinde yeni bilgiler üretilmekte, teknolojik gelişmeler ülke ekonomisine ve girişimcilere faydalar sağlamaktadır. Yapılan çalışmamızda Türkiye'de bulunan 5 adet teknoparkın kullandığı sloganların göstergibilimsel açıdan incelemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknopark, Slogan, İletişim, Göstergibilimsel Analiz.

ABSTRACT

With technological advances, it is observed that the technoparks are increasing in Turkey. Thanks to technoparks, new information is produced in cooperation with universities and technological developments provide benefits to the country economy and entrepreneurs. In our study, the slogans used by 5 technoparks in Turkey were studied from a semiotic perspective.

KeyWords: Technopark, Slogan, Communication, Semiotic Analysis.

1. GİRİŞ

Bir ülkenin her alanda başarısı, o ülkenin bilim ve teknolojiye olan ilgisiyle bağlantılıdır. Bilim ve teknoloji sayesinde bilgiler üretilmekte ve bu bilgiler kullanılarak rekabet edilmektedir. Teknoparklar, bilginin üretildiği ve uygulamaya aktarıldığı ortamlardır.

Bilgi çağında teknoloji alanında çok süratli değişimler yaşanmakta ve sadece teknoloji ithali ile ülkeler kalkınmamaktadır. Bilimsel bilginin üretildiği üniversitelerde, AR-GE faaliyetleri çok yoğun biçimde üretilmektedir. Teknopark sayesinde, ileri tabanlı işletmeler ile üniversiteler birlikte çalışarak bu çalışmalarını uygulamaktadırlar.

Üniversite, sanayi ve araştırma merkezleri arasında işbirliğini artıran teknoparklar, bulunduğu yerin ve ülkenin ekonomik ve teknolojik kalkınmasına katkıda bulunmaktadır. Üniversiteye, yerel ekonomiye, ülke ekonomisine ve girişimcilere sağladığı yararlar sayesinde günümüzün vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Kurulduğu yerin her yönüyle gelişmesini, canlanmasını sağlayan teknoparkların önemi ülkemizde de giderek artmakta ve buna bağlı olarak Teknoloji Geliştirme Bölgeleri altyapı çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir.

Bilgi kullanıldıkça ve paylaşıldıkça artan tek varlıktır. Her türlü kararın verilmesinde doğru bilgiye ihtiyaç vardır. Bu yüzden bilgiyi üretebilmek ve bunu en iyi şekilde değerlendirmek gerekir. Yeni bilgilerin üretilmesi için AR-GE çalışmalarının yapılması da günümüzde teknoparklar sayesinde gerçekleşmektedir. Bu da teknoparkların önemimin giderek artmasına ve günümüzün vazgeçilmez bir parçası olmasına yol açmıştır.

Sloganlar, kuruluşların marka değerini oluşturmaya yönelik, markayı simgeleyecek ve hedef kitleyi etkileyecek nitelikte olmalıdır. Teknoparkların da büyük bir kitleye hizmet ettiği ve de ülkeye olan katkısı düşünüldüğünde sloganların hazırlanmasının da ne kadar önemli olduğu görülecektir. Bu bağlamda, teknoparkların kullandığı sloganların göstergibilimsel analizi yapılarak önemi üzerinde durulmuştur.

2. TEKNOPARKLAR

Teknoparklar, bulunduğu ülkeye, yapısına, büyüklüğüne göre farklı isimlerle tanımlanmaktadır. Teknokent, teknopolis, bilim parkı, araştırma parkı şeklinde isimlendirmeler yapılmaktadır. 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda ise, ülkemiz için Teknoloji Geliştirme Bölgeleri kavramı kullanılmaktadır. ABD’de genellikle araştırma parkı kullanılırken, Avrupa, Asya ülkeleri ile Kanada’da bilim veya teknoloji parkı kavramı kullanılmaktadır (Özsağır, 2008:5).

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun üçüncü maddesinde, teknoparklar; “Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bölge): Yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya ileri teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji veya yazılım ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, ileri teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği site veya bu özelliklere sahip yerler” olarak tanımlanmıştır.

Uluslararası Bilim Parkları Birliğine (IASP) göre, teknoparklar; üniversite, sanayi, araştırma merkezleri arasındaki işbirliğini artırmak, bilgi transferini kolaylaştırmak ve AR-GE’ye dayalı ileri teknoloji ürün ve hizmetlerinin üretilmesine uygun altyapı ve hizmetler sağlayan organizasyonlardır (Özsağır, 2008:6).

Teknopark kavramı, 1951 yılında Silikon Vadisi-Stanford Araştırma Parkı ile dünyada yayılmaya başlamıştır. Silikon Vadisinin başarısı ile Amerika ve ardından Avrupa’ya sıçrayarak, teknopark faaliyetlerinin artması sağlanmıştır. 1970’lerin sonuna doğru Japonya bu süreci yaşamaya başlamıştır. Bugün dünyada 1000’e yakın teknopark bulunmaktadır (URL-1).

“Türkiye’de teknokent kurma çalışmaları 1980’lerde başlamıştır. Bu çalışmalar neticesinde 1990’da, KOSGEB ile üniversitelerin işbirliği çerçevesinde teknokentlerin ilk adımı olarak TEKMER’ler (Teknoloji Merkezleri) kurulmaya başlanmıştır. Teknokentler ile ilgili yasal çerçeve ise, 2001 yılında 4691 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi ile oluşturulmuştur. 4691 sayılı yasa teknokent kavramı yerine “Teknoloji Geliştirme Bölgeleri” kavramını kullanmaktadır. Mevcut durumda 81 Teknoloji Geliştirme Bölgesi Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiştir. 81 teknokent’in 58 tanesi şu an için faaliyette, diğerleri geliştirme aşamasındadır” (URL-2).

3. LİTERATÜR TARAMASI

Yapılan literatür taraması sonucunda çok fazla teknoparklar üzerine çalışma yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda; teknoparkların, Türkiye’deki ve dünyadaki gelişimi, rekabet gücüne etkilerinin yanı sıra sıkıntıları üzerine odaklanıldığı, bu sıkıntıları çözüm adına önerilerin yer aldığı konular incelenmiştir.

Türkiye’deki teknoloji politikalarında teknoparkların öneminin incelendiği çalışmanın (Kayalidere, 2014:75-96) yanı sıra Türkiye’de teknoparklara yönelik teşviklerin bilim ve teknoloji kapasitesinin gelişimine olumlu etkilerinin incelendiği araştırma (Demirli, 2014:95-115) göze çarpmaktadır. Yapılan en güncel çalışmalardan birinde de; üniversite-sanayi işbirliği bağlamında Teknoparkların misyon ve vizyonlarının neler olduğu incelenmiştir (Kocabaş ve Alpaydın, 2018:368-377). Yapılan çalışmaların çoğu, teknoparkların teknoloji ile ilişkileri üzerine yapılmıştır. Bilgi, AR-GE, teknoloji, sanayi işbirliği konuları üzerinde yoğunlaşmış, teknoparkların gelişimi ve önemi üzerine vurgu yapılmıştır.

Sloganların göstergebilimsel açıdan incelendiği çalışmalara bakıldığında; gazetelerin ve de üniversitelerin kullandığı sloganların göstergebilimsel çözümlemesinin yapıldığı görülmektedir. Yerel basındaki gazetelerin kullandığı sloganların incelendiği bir çalışmada (Bak ve Eşidir, 2016:8-13), sloganların haberin niteliğine ve hedef kitleye yönelik olarak hazırlandığı belirtilmiştir. Üniversitelerin kullandığı sloganların derinlemesine incelendiği bir çalışmada ise; göstergebilimsel

açından Türkiye’de bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin kullandığı slogan ve amblemlerin analizi yapılmıştır (Sığırcı, 2016:143-158). Başka bir çalışmada ise K.K.T.C.’de bulunan iki devlet üniversitesinin kullandığı sloganların göstergebilimsel analizi yapılarak, öğrencilere sloganların neler çağrıştırdığı incelenmiştir (Bak, 2018:1442).

Teknoparkların kullandıkları sloganlarının incelenmesi üzerine bir çalışmanın literatürde yapılmadığı görülmüştür. Böyle bir çalışmanın, literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülerek, ülkemizde bulunan beş teknoparkın kullandıkları sloganlar göstergebilimsel çözümleme ile incelenmiştir.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmamız göstergebilimsel yöntem ile yapılmıştır. Göstergelerin nasıl anlamlandırıldıklarını inceleyen ve yanlış anlaşılmalara önlemeye çalışan bir yöntemdir (Güz vd., 2002:156). Gösterge; “kendisi dışında bir nesne ya da olgu gösteren nesne ya da olgudur” (Huber, 2008:46). Göstergeler evrenini oluşturan göstergebilim, araştırmacının aklına gelen her şeyi söylemesine engel olur ve medya metinlerinin daha detaylı incelenmesini sağlar (Rifat, 2011:20-22). Göstergelerin ne olduğunu, ne anlama geldiğini ve de hangi yasalara bağlandığını öğreten bilim dalıdır (Saussure, 2001:46).

İletişim araştırmalarında içerik analizi ve göstergebilimsel analiz olarak iki temel analiz bulunmaktadır. Göstergebilim, göstergeler arasındaki ilişkileri ve anlamlarını inceler. İnceleme konusu hayatın her alanıdır. İnsan ilişkilerinin yanı sıra dış dünyanın işleyişini de anlamlandırmaya çalışır (Sığırcı, 2016:10). Bir bakıma insanların her konuya göstergeler aracılığıyla yaklaştığını varsayar ve bu olguyu inceler (Erkman Akerson, 2016:18).

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Dünyada ve Türkiye’de yüzlerce teknopark bulunmaktadır. Bu teknoparkların çoğu amblem, slogan ya da her ikisini kullanmaktadır. Bu sloganlar, gerek tanıtım yapmak, gerek hedeflerini yansıtmak gerekse geçmişi hakkında bilgi vermek amacıyla kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye’de bulunan beş teknoparkın sloganlarını nasıl oluşturduğu ve hedef kitleye verdiği mesajlar göstergebilimsel yöntemle analiz edilmiştir. Sloganlarda, düz anlamlarının yanı sıra yan anlamlarının da kullanıldığı, hedef kitleyi nasıl etkilediği incelenmiştir.

4.2. Araştırmanın Evren, Örneklem ve Sınırlılıkları

Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan teknoparklar, örneklemine ise basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen beş teknopark oluşturmaktadır. Düzce Teknopark, İTÜ ARI Teknokent, Teknopark Ankara, Teknopark İzmir ve Erciyes Teknopark araştırma kapsamında seçilmiştir. Araştırma yalnızca bu beş teknoparkın kullandığı sloganların göstergebilimsel analiziyle sınırlıdır.

5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Teknoparklarda kullanılan sloganların anlam katmanları ve anlamın nasıl oluştuğu kesitleme yoluyla ortaya konmuştur. Her kesitleme belirli bir anlamsal yapıyı ortaya koymak için yapılır (Sığırcı, 2016:148). Bütüncede iki türlü kesitleme yoluna gidilmiştir. Birinci kesitleme geleceğe yönelik sloganlardan, ikinci kesitleme de niteliğine/kalitesine/farklılığına yönelik sloganlardan oluşmaktadır.

Araştırmada seçilen beş teknoparkın hem slogan hem de amblem kullandığı Tablo 1’de gösterilmiştir. Tablo 2’de ise teknoparkların kullandığı sloganların düz anlam ve yan anlamları belirtilmiştir.

Tablo.1: Teknoparkların Bilgileri

S.NO	TEKNOPARKIN ADI	AMBLEMİ	SLOGANI
1	DÜZCE TEKNOPARK		Düşün Geliştir Birleştir
2	İTÜ ARI TEKNOKENT		BRIGHT TOGETHER
3	TEKNOPARK ANKARA		Teknolojinin Başkenti
4	TEKNOPARK İZMİR		tech together
5	ERCİYES TEKNOPARK		Büyüyen Türkiye'nin Teknoloji Üssü

Tablo.2 :Teknoparkların Kullandığı Sloganların Düz Anlamları ve Yan Anlamları

S.NO	TEKNOPARKIN ADI	SLOGANI	DÜZ ANLAMLARI	YAN ANLAMLARI
1	DÜZCE TEKNOPARK	Düşün Geliştir Birleştir	Teknopark sayesinde; kullanıcıların düşünebilme, geliştirebilme ve bu özellikleri kullanarak teknolojiyi birleştirebilme yetenekleri olmaktadır.	Diğer teknoparklar size doğru düşünebilme, geliştirebilme ve teknolojiyi kullanmayı gösteremez.
2	İTÜ ARI TEKNOKENT	BRIGHT TOGETHER	Birlikte daha parlak daha aydınlık geleceğimize olacak.	Diğer teknoparklar size aydınlık bir gelecek sunamaz.
3	TEKNOPARK ANKARA	Teknolojinin Başkenti	Biz teknolojinin başkentiyiz. Teknoloji bizim işimiz.	Bizim dışımızda teknolojiyi bu kadar iyi kullanan olamaz.
4	TEKNOPARK İZMİR	tech together	Biz teknolojiyle birlikte çalışırız. Hayatın her alanında teknoloji bizimle olacak.	Diğer teknoparklar teknolojiyi her alanda kullanmaz. Size teknolojiyle birlikte yaşamayı öğretmez.
5	ERCİYES TEKNOPARK	Büyüyen Türkiye'nin Teknoloji Üssü	Türkiye büyüdükçe biz de büyütürüz. Bizim Türkiye'nin büyümesine teknolojik açıdan çok büyük katkılarımız var.	Bizim dışımızda kalan teknoparklar, teknolojiden uzaktalar. Türkiye'nin teknolojideki büyümesine destek olamadıkları gibi teknolojiyi bile yakalayamazlar.

5.1. Birinci Kesitleme: Geleceğe Yönelik Slogan Kullanımı

İTÜ ARI Teknokent ve Teknopark İzmir geleceğe yönelik slogan kullanmışlardır. Her iki teknoparkın sloganı da eksilteli tümcelerden oluşmaktadır. Hedef kitlenin üretilen sloganı tamamlaması beklenmektedir. Hedef kitle, sloganı istediği şekilde tamamlayarak bir anda kendini slogan içinde bulacaktır. Yani sloganda kendinden bir şeyler katarak, istediği yorumu yapacaktır.

İTÜ ARI Teknopark'ın "BRIGHTER TOGETHER" sloganıyla; birlikte daha parlak, daha aydınlık gelecek vurgusu yapılmıştır. Global bir slogan olması bakımından dünyada en geçerli dil olan İngilizce olarak sunulmuştur. Düz anlamının yanı sıra vermek istediği mesajın yan anlamda gizli olduğunu da belirtmek gerekir. Diğer teknoparklardan bizim size sunacağımız gibi aydınlık, parlak bir gelecek beklemeyin. Onlar size gelecekle ilgili güzel günler sunamaz anlamlarını vermektedir.

Teknopark İzmir'in "tech together" sloganıyla; hayatın her anında/alanında teknolojiyle birlikte olduğu vurgusu, global dil olan İngilizce olarak anlatılmak istenmiştir. Diğer teknoparkların teknolojiyle birlikte çalışmadığı, her alanda teknolojiyi kullanmadıkları yan anlamda hedef kitleye vurgulanmıştır.

5.2. İkinci Kesitleme: Niteliğine/Kalitesine/Farklılığına Yönelik Slogan Kullanımı

Düzce Teknopark, Teknopark Ankara ve Erciyes Teknopark niteliğine/kalitesine/farklılığına yönelik slogan kullanmışlardır. Bu sloganların ortak özelliği; kaliteli/nitelikli, geniş olanaklara sahip teknopark olmalarıdır. Türkiye'deki diğer teknoparklardan bu yönleriyle farklı oldukları, bu nedenle hedef kitlenin kendilerine yönelmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Düzce Teknopark'ın "Düşün Geliştir Birleştir" sloganıyla; teknolojiyi kullanabilmek için, düşünebilme, geliştirebilme ve de bunları birleştirebilme yeteneklerine sahip oldukları belirtilmiştir. Ayrıca yan anlam olarak, diğer teknoparklarda doğru düşünebilme, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilme ya da bu teknolojiyi birleştirebilme yetenekleri verilmeyecek, ona göre hareket edin uyarısı verilmektedir.

Teknopark Ankara'nın "Teknolojinin Başkenti" sloganıyla; hem Türkiye'nin hem de teknolojinin başkentiyiz. Teknoloji bizim işimiz anlamı katılmıştır. Bizim dışımızda kalan teknoparkların teknolojiyi bu kadar iyi kullanabilmesi imkânsız. Teknolojinin kalbinde biz varız, diğerleri bize ayak uyduramaz mesajını içeren yan anlamları da vardır.

Erciyes Teknopark'ın "Büyüyen Türkiye'nin Teknoloji Üssü" sloganıyla; Türkiye büyüdükçe biz de büyüyoruz, aynı zamanda Türkiye'nin teknolojik açıdan gelişimine/büyümesine çok büyük katkılarımız vardır mesajı verilmektedir. Yan anlam olarak da; bizim dışımızda kalan teknoparklar, teknolojiden uzaktalar, Türkiye'nin teknoloji alanındaki büyümesine destek olamadıkları gibi teknolojiyi bile yakalayamazlar mesajını hedef kitleye sunmaktadır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Dünyada ve Türkiye'de yüzlerce teknopark bulunmaktadır. Bu teknoparkların çoğu amblem, slogan ya da her ikisini kullanmaktadır. Bu sloganlar, gerek tanıtım yapmak, gerek hedeflerini yansıtmak gerekse geçmişi hakkında bilgi vermek amacıyla kullanılmaktadır. Bu araştırmada, Türkiye'de bulunan beş teknoparkın sloganlarını nasıl oluşturduğu ve hedef kitleye verdiği mesajlar gösterebilimsel yöntemle analiz edilmiştir. Araştırmanın evrenini Türkiye'de bulunan teknoparklar, örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen beş teknopark oluşturmaktadır. Düzce Teknopark, İTÜ ARI Teknokent, Teknopark Ankara, Teknopark İzmir ve Erciyes Teknopark araştırma kapsamında seçilmiştir. Sloganlarda, düz anlamlarının yanı sıra yan anlamlarının da kullanıldığı, hedef kitleyi nasıl etkilediği incelenmiştir.

Teknoparklarda kullanılan sloganların anlam katmanları ve anlamın nasıl oluştuğu kesitleme yoluyla ortaya konmuştur. Bütüncede iki türlü kesitleme yoluna gidilmiştir. Birinci kesitleme geleceğe yönelik sloganlardan, ikinci kesitleme de niteliğine/kalitesine/farklılığına yönelik sloganlardan oluşmaktadır.

İTÜ ARI Teknokent ve Teknopark İzmir geleceğe yönelik slogan kullanmışlardır. Her iki teknoparkın sloganı da eksilteli tümcelerden oluşmaktadır. Hedef kitlenin üretilen sloganı tamamlaması beklenen/istenen bir durum söz konusudur. Hedef kitle, sloganı istediği şekilde tamamlayarak bir anda kendini slogan içinde bulacaktır. Yani sloganda kendinden bir şeyler katarak, istediği yorumu yapacaktır.

Düzce Teknopark, Teknopark Ankara ve Erciyes Teknopark niteliğine/kalitesine/farklılığına yönelik slogan kullanmışlardır. Bu sloganların ortak özelliği; kaliteli/nitelikli, geniş olanaklara sahip teknopark olmalarıdır. Türkiye’deki diğer teknoparklardan bu yönleriyle farklı oldukları, bu nedenle hedef kitlenin kendilerine yönelmesi gerektiği vurgulanmıştır.

İTÜ ARI Teknopark’ın “BRIGHTER TOGETHER” sloganıyla; birlikte daha parlak, daha aydınlık gelecek olacağı, Teknopark İzmir’in “tech together” sloganıyla da; hayatın her anında/alanında teknolojiyle birlikte olduğu vurgusu yapılmıştır.

Düzce Teknopark’ın “Düşün Geliştir Birleştir” sloganıyla; teknolojiyi kullanabilmek için, düşünebilme, geliştirebilme ve de bunları birleştirebilme yeteneklerine sahip oldukları, Teknopark Ankara’nın “Teknolojinin Başkenti” sloganıyla; hem Türkiye’nin hem de teknolojinin başkentiyiz vurgusunu yaptıkları, Erciyes Teknopark’ın “Büyüyen Türkiye’nin Teknoloji Üssü” sloganıyla; Türkiye büyüdükçe biz de büyüyüyoruz, aynı zamanda Türkiye’nin teknolojik açıdan gelişimine/büyümesine çok büyük katkılarımız vardır mesajı verildiği görülmektedir.

Bütün sloganlarda düz anlamın dışında yan anlamlarıyla hedef kitleye mesajlar vermişlerdir. Bu mesajları verirken yazı karakterlerinde de değişiklik göstermişlerdir. Sloganların yazımında birden fazla renk kullanımı, eğik ya da büyük yazılması da hedef kitlenin dikkatini çekmeye yönelik uygulanmıştır.

Literatürde bu konu üzerine çalışma yapılmadığından önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Daha kapsamlı bir çalışmayla; Türkiye’de bulunan daha fazla sayıda teknoparkın sloganlarının incelenebilir. Ayrıca dünyadaki örnekleri üzerinde de çalışmalar yapılarak daha global çalışma içerisine girilebilir.

KAYNAKÇA

- Bak, Gökhan ve Eşidir, Osman Vedüd (2016). Yazılı Basın Sloganlarının İncelenmesi: Çorlu Yerel Basın Örneği, Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, C:3, S:5, 8-13.
- Bak, Gökhan (2018). K.K.T.C.’deki Devlet Üniversitelerinin Sloganlarının Gösterebilimsel Açıdan İncelenmesi, ATLAS International Refereed Journal On Social Sciences, C: 4, S: 14, 1438-1443.
- Demirli, Yunus (2014). Türkiye’de teknoparklara yönelik teşvikler ve teknoparkların bilim ve teknoloji kapasitesinin gelişimine katkısı. Maliye Dergisi, S:166, 95-115.
- Erkman Akerson, Fatma (2016). Gösterebilime Giriş, Bilge Kültür Sanat: İstanbul.
- Güz, Nükhet&Küçükdoğan, Rengin&Sarı, Nilüfer&Küçükdoğan, Bülent& Zeybek, Işıl (2002). Etkili İletişim Terimleri, İnkılâp Yayınevi: İstanbul.
- Huber, Emel (2008). Dilbilime Giriş, Multilingual Yabancı Dil Yayınları: İstanbul.
- Kayalıdere, Gül (2014). Türkiye’nin Teknoloji Politikalarında Teknoparkların Önemi ve Teknoparklara Yönelik Vergi Avantajları, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C:1, S:1, 75-96.
- Kocabaş, Cihan ve Alpaydın, Yusuf (2018). Üniversite-Sanayi İşbirliği Bağlamında Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Misyona ve Vizyonlarının İncelenmesi, Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, C:8, S:2, 368-377.
- Özsağır, Arif (2008). Bilgi Üretimi ve Bilginin Ürüne Dönüştürülmesinde Teknoparkların Önemi, Mevzuat Dergisi, C:11, S:125, 1-11.
- Rifat, Mehmet (2011). Homo Semioticus ve Gösterebilim Sorunları, 2. bs., Yapı Kredi Yayınları:İstanbul.

Saussure, Ferdinand De (2001). Genel Dilbilim Dersleri, Çeviren: Berke Vardar, Multilingual Yayınları, İstanbul.

Sığırcı, İlhami (2016). Göstergebilim Uygulamaları: Metinleri, Görselleri ve Olayları Okuma, Seçkin Yayıncılık: Ankara.

URL-1:Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği, Dünya’da Teknoparklar, <http://www.tgbd.org.tr/WebContent/WebContent/4708> adresinden 01.10.2018 tarihinde alınmıştır.

URL-2:Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği, Türkiye’de Teknoparklar, <http://www.tgbd.org.tr/WebContent/WebContent/4707> adresinden 02.10.2018 tarihinde alınmıştır.